

Hallituksen esitys Eduskunnalle metsästyslain 87 §:n muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan metsästyslakiin liittäväksi säännös, jonka mukaan petoeläinten ihmiselle ja voimassa olevan sääntelyn lisäksi myös muulle kuin eläintenpitoon tarkoitetulle irtaimelle omaisuudelle aiheuttama

vahinko voidaan korvata valtion varoista.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan vuoden 2000 alusta.

PERUSTELUT

1. Nykytila

Metsästyslaissa (615/1993) säädetään riistaeläinten ja eräiden muiden luonnonvaraisien eläinten pyydystämisestä. Lakiin sisältyvät myös riistanhoitoa, metsästyksen järjestämistä, koiran pitämistä sekä metsästyksen hallinto-organisaatiota koskevat säännökset. Olennaisen osan lain säännöksistä muodostavat metsästysoikeutta, metsästyksen harjoittamista sekä pyyntitapoja koskevat säännökset.

Eläinten aiheuttamien vahinkojen korvaamisesta säädetään metsästyslain 87 §:ssä. Riistaeläimiin kuuluvien hirvieläinten sekä karhun, suden, ahman, ilveksen, hallin ja itämeren norpan maataloudelle, metsätaloudelle, kalastukselle, liikenteelle sekä kotieläimille ja viljellyille eläimille aiheuttamat vahingot korvataan talousarvion rajoissa valtion varoista. Erityisestä syystä voidaan asetuksella säätää, että valtion varoista korvataan muunkin riistaeläimen aiheuttamat vahingot.

Petoeläinten aiheuttamia vahinkoja on korvattu vuosina 1994—1998 momentilta 30.41.42 (Petoeläinten aiheuttamien vahinkojen korvaaminen) seuraavasti:

1994	3 300 150 mk
1995	6 105 600 mk
1996	7 292 400 mk
1997	8 372 550 mk
1998	6 575 400 mk

Suurimmat korvaukset on maksettu ahmojen poroille aiheuttamista vahingoista. Nämä korvaukset ovat edellä mainittuna ajanjaksona vaihdelleet vajaasta miljoonasta markasta runsaaseen 3,7 miljoonaan markkaan vuotta kohti. Korvattujen karhuvahinkojen määrä on ollut vain noin kolmannes ahmojen poroille aiheuttamien vahinkojen määrästä ja se on vaihdellut eri vuosina vajaasta 200 000 markasta noin 1,3 miljoonaan markkaan. Kotkien poroille aiheuttamien vahinkojen määrä on viime vuosina ollut noussussa. Vuonna 1997 kotkavahinkojen määrä oli jo yhtä suuri kuin karhujen aiheuttamat vahingot. Ilveksen ja suden vuosittain aiheuttamat porovahingot näyttäisivät sensijaan vakiintuneen noin 250 000—500 000 markan paikkeille vuotta kohti.

Talousarvion momentille 30.41.42 (Petoeläinten aiheuttamien vahinkojen korvaaminen, siirtomääräraha 2 v) on otettu 10 000 000 markan määräraha.

Eduskunta on valtion vuoden 1999 talousarvion vahvistamisen yhteydessä antamassaan lausumassa 12 *Momentti 30.41.42* edellyttänyt, että lainsäädäntöä muutetaan pikaisesti koskemaan petoeläinten ihmiselle tai muulle kuin porotalouteen, maatalouteen tai muuhun eläinten pitoon tarkoitetulle irtaimelle omaisuudelle aiheuttaman vahingon korvaamista.

2. Esityksen tavoitteet

Esityksen tavoitteena on toteuttaa eduskunnan kirjelmään 35/1998 vp sisältyvässä lausumassa 12 tarkoitettu lainsäädännön tarkistus siten, että metsästyslain nojalla olisi mahdollista korvata suurpetojen aiheuttamat vahingot silloin, kun vahinko on aiheutunut ihmisille tai muullekin kuin eläintenpitoon käytetylle irtaimistolle. Tavoitteen toteuttamiseksi metsästyslain 87 § ehdotetaan muutettavaksi siten, että kaikki suurpetojen aiheuttamat irtaimisto- ja henkilövahingot korvataan valtion talousarviossa näihin tarkoituksiin osoitetuista varoista.

3. Ehdotetut muutokset

87 §. *Eläinten aiheuttamien vahinkojen korvaaminen.* Pykälässä säädetään riista-eläimiin kuuluvien hirvieläinten, eräiden petoeläinten sekä hallin ja itämeren norpan maataloudelle, metsätaloudelle, kalastukselle, liikenteelle sekä kotieläimille ja viljellyille eläimille aiheuttamien vahinkojen korvaamisesta. Korvaukset maksetaan valtion talousarvion rajoissa.

Petoeläinten ihmiselle ja muulle kuin edellä tarkoitettuun omaisuuteen sisältyvälle irtaimistolle aiheuttamia vahinkoja ei nykyisin voida korvata metsästyslain nojalla. Suurpetojen lisääntymisen vuoksi myös niiden aiheuttamat vahingot ovat kasvaneet ja on kohtuullista, että valtio osallistuu vahinkojen korvaamiseen.

Metsästyslain 87 §:ään sisältyvää valtuutusta vahingonkorvauksen suorittamiseen ehdotetaan laajennettavaksi siten, että korvattavien vahinkojen piiriin tulisivat aikaisemman lisäksi kaikki muutkin suurpetojen ihmiselle ja irtaimelle omaisuudelle aiheuttamat vahingot.

Metsästyslain nojalla korvataan vahinkoja vain siltä osin, kuin vahingoista ei saada korvausta muun lainsäädännön tai vakuutuksen nojalla. Metsästyslain mukaista korvausjärjestelmää sovelletaan niin ollen toisijaisesti ja muita korvausjärjestelmiä täy-

dentäen. Tämä koskisi myös henkilövahinkojen korvaamista.

Käytännössä petoeläinten aiheuttamat merkittävät henkilövahingot ovat harvinaisia ja ne aiheutuvat säännönmukaisesti suurpetojen hyökkäyksistä ihmisistä vastaan. Henkilövahinkojen korvaaminen ehdotetaankin rajoitettavaksi nimenomaan suurpetojen aiheuttamiin henkilövahinkoihin.

4. Esityksen vaikutukset

4.1. Organisatoriset vaikutukset

Korvausvaltuuden laajentaminen petoeläinvahinkojen osalta ei aiheuta korvausasioiden määrän merkittävää lisäystä. Tarvetta organisaatiomuutoksiin tai henkilöstön lisäykseen ei sen vuoksi ole.

4.2. Taloudelliset vaikutukset

Petoeläinten aiheuttamat vahingot voivat vaihdella huomattavasti. Petoeläinkantojen lisääntymisestä huolimatta vahingot eivät ole vuodesta toiseen jatkuvasti nousseet. Korvaukset maksetaan esityksenkin mukaan talousarvion rajoissa, joten lakiesitys sinänsä ei aiheuta tarvetta määrärahojen lisäämiseen.

5. Asian valmistelu

Esitys on valmisteltu maa- ja metsätalousministeriössä virkatyönä. Esityksestä on pyydetty lausunto Metsähallitukselta, Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitokselta, Suomen Kuntaliitolta, Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto ry:ltä, Metsästäjien keskusjärjestöltä ja Suomen Metsästäjäliitto ry:ltä. Kaikissa lausunnoissa puollettiin ehdotusta.

6. Voimaantulo

Laki ehdotetaan tulevaksi voimaan 1 päivänä tammikuuta 2000.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

metsästyslain 87 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 28 päivänä kesäkuuta 1993 annetun metsästyslain (615/1993) 87 § seuraavasti:

87 §

Eläinten aiheuttamien vahinkojen korvaaminen

Riistaeläimiin kuuluvien hirvieläinten sekä karhun, suden, ahman, ilveksen, hallin ja itämeren norpan maataloudelle, metsätaloudelle, kalastukselle, liikenteelle sekä kotieläimille ja viljellyille eläimille aiheuttamat vahingot korvataan talousarvion rajoissa valtion varoista. Karhun, suden, ahman ja

ilveksen aiheuttamat henkilövahingot ja muullekin kuin edellä tarkoitettuun omaisuuteen sisältyvälle irtaimistolle aiheuttamat vahingot korvataan niin ikään talousarvion rajoissa valtion varoista. Erityisestä syystä voidaan asetuksella säätää, että muunkin kuin edellä mainitun riistaeläimen aiheuttamat vahingot korvataan valtion varoista.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 2000.

Helsingissä 17 päivänä syyskuuta 1999

Tasavallan Presidentti

MARTTI AHTISAARI

Ministeri *Erkki Tuomioja*

Laki

metsästyslain 87 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 28 päivänä kesäkuuta 1993 annetun metsästyslain (615/1993) 87 § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

87 §

Eläinten aiheuttamien vahinkojen korvaaminen

Riistaeläimiin kuuluvien hirvieläinten sekä karhun, suden, ahman, ilveksen, hallin ja itämeren norpan maataloudelle, metsätaloudelle, kalastukselle, liikenteelle sekä kotieläimille ja viljellyille eläimille aiheuttamat vahingot korvataan talousarvion rajoissa valtion varoista. Erityisestä syystä voidaan asetuksella säätää, että muunkin kuin edellä mainitun riistaeläimen aiheuttamat vahingot korvataan valtion varoista.

Ehdotus

87 §

Eläinten aiheuttamien vahinkojen korvaaminen

Riistaeläimiin kuuluvien hirvieläinten sekä karhun, suden, ahman, ilveksen, hallin ja itämeren norpan maataloudelle, metsätaloudelle, kalastukselle, liikenteelle sekä kotieläimille ja viljellyille eläimille aiheuttamat vahingot korvataan talousarvion rajoissa valtion varoista. *Karhun, suden, ahman ja ilveksen aiheuttamat henkilövahingot ja muullekin kuin edellä tarkoitettuun omaisuuteen sisältyvälle irtaimistolle aiheuttamat vahingot korvataan niin ikään talousarvion rajoissa valtion varoista.* Erityisestä syystä voidaan asetuksella säätää, että muunkin kuin edellä mainitun riistaeläimen aiheuttamat vahingot korvataan valtion varoista.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 2000.